MARWNAD

AR FARWOLAETH

ANNE EVANS,

Merch i'r Parchedig Mr. Morgan Evans,

O'r Ty'n-y-Cwm,

O ABERGWESSIN, YN SIR FRECHEINIOG:

Yr hon a ymadawodd â'r byd y 19 o Chwefror, 1781.

GAN JOSIAH EVANS.

PSAL. lxxxiv. 10.
Dewiswn gadw drws yn nhy fy Nuw o flaen trigo yn mhebyll annuwioldeb.

PSAL. xc. 6.
Y boreu y blodeua, ac y tyf; prydnawn y torir ef ymaith, ac y gwywa.

Caerfyrddin:

ARGRAFFWYD GAN J. EVANS.

1817.

WG35 S 40

LH 1938 XR05308618

MARWNAD, &c.

1 Chwi gyfeillion hardd cariadus
Sy' yn yr eglwys filwriaethus,
Yn preswylio yn nhŷ'r Arglwydd,
Tan y groes er maint y gw'radwydd;
Ac sy'n dal eu ffordd yn ffyddlon
Tua'r wlâd, er brâd gelynion,
Teyrnas ne'—dedwydd le—
Anneddle duwiolion,
Sydd yn canu draw yn gysson,
Wedi myned dros yr afon.

2 Clywch beth rhyfedd yn ein dyddiau!
Yn y gwanwyn daeth yr hydre'!
Wedi i'r egin darddu allan,
Yn y blodau rhowd y cryman!
Dyma alarnad, profiad pruddaidd—
Nani aeth i'r byd diddiwedd!
Wedi bod dan y rhod
Yn hynod rai dyddiau,
A ymadawodd â'n cynteddau,
Ac aeth i'w thragywyddol artre'.

3 Nid yw angeu yn wastadol
Yn myn'd, 'nol rheswm cyffredinol,
At yr henaint clafaidd clwyfus,
Ond at y ie'nctyd gwiwlan gweddus
Wrth ddal sylw, mi ganfydda'
Rai 'mhlith ereill draw ac yma,
A blodau'r bedd yn eu gwedd,
I'w gweled yn oleu,
Etto yn mwynhâu munudau,
A'r iau o oedran yn myn'd adre'.

4 Gwyn eu byd y meirw dedwydd,
Y rhai sy'n marw yn yr Arglwydd;
Gwerthfawr ydyw marwolaethau
Ei saint y'ngolwg Duw yn ddiau;
Maent yn gymhwys yn cael gorphwys
O fewn i'r barod bur Baradwys;
Nefoedd mwy, iddynt hwy,
Trwy y clwy' a gadwyd,
Sy' wedi gorfod pob rhyw ofid,
A myn'd o'u bodd i dir y bywyd.

5 Fe fu *Nani* yma ronyn
Yn y winllan fel planigyn
Hardd ei blodau, pêr ei ffrwythau,
Doeth ei dëall, dwys e[illegible];
'Roedd arni hiraeth hynod hylwydd
Am fyned i gynteddau'r Arglwydd;
A hyn o hyd oedd ei bryd,
Yn ddiwyd i ddyfod
Lle byddai'r llwythau yn cyfarfod
Yma'n llon yn Seion isod,

6 Nid wy'n rhifo ei rhinweddau
Er mwyn boddio neb personau;
Nac yn sôn am ei rhagoriaeth
Er mwyn rhoi iddi hi ddyrchafiaeth;
Mae pawb o'r byd i gyd yr unwedd
Wedi eu llunio mewn anwiredd:
Ond Efe, Brenin Ne',
Wnaeth y gwahaniaeth;
Efe yw Awdwr cadwedigaeth,
A ffynon loyw iechydwriaeth.

7 Mae nghyfeillion yn fy ngad'el
Yma o hyd mewn byd o ryfel,
'Rhai a welais yn ymdeithio
Trwy'r diffeithwch heb ddiffygio,
Eu gwaith a'u gyrfa wedi gorphen,
A chael mwynhâd o'u gwlad eu hunain,
Gwynfyd mwy, eu henaid hwy
Aeth trwy bob tristwch,
Mewn i hafan yr hyfrydwch,
I wel'd y Brenin yn ei degwch.

8 O fy chwaer! mae'n alar i mi
Feddwl rhoddi ffarwel i ti;
Mi'th welais ar y ffordd yn ffyddlon,
Yn teithio yn symyl tua Seion,
Yn ceisio tynu yn erbyn tònau
Ar ol y santaidd gywir seintiau:
Gwn'est, trwy'r wlâd, i dy dra'd
Gerddediad glân goleu,
Ac heb droi y cloff o'r llwybrau,
O mor gymhwys oedd dy gamrau!

9 Ti fuost yma yn dra enwog,
Yn dy broffes yn flodeuog,
Fel olew-wydden îr a ffrwythlon,
Wedi ei phlanu wrth yr afon,
A'th ddail yn lâs heb wywo gronyn,
Trwy rinwedd nôf y nefol wreiddyn;
Trwy dy ffydd, nos a dydd,
'Roedd cynnydd dy grefydd;
Ond sylwi ar deimladau newydd
O'it yn barod iddo beunydd.

10 Wrth wel'd gelynion creulon cyfrwys,
Yr o'it yn fynych iawn yn ofnus,
Rhag nad oeddit ti mewn purdeb
Wedi adnabod grym duwioldeb;
Ond dy ymffrost oedd er hyny
Ddydd a nos yn nghro's yr Iesu:
Dyma o hyd, yn y byd,
Oedd ergyd dy ysbryd,
Cael adnabod fod dy fywyd
Wedi ei guddio yn dy Anwylyd.

11 Ti fuost ddyfal iawn i chwilio,
Rhag y gallaith sail di siglo:
Nid rhyw hanes bell am bethau
A'th ddaliai i'r làn o tan gystuddiau,
Ond adnabod fod yr Iesu
Ar dy ysbryd gwan yn gwenu;
Gwel'd ei wedd—teimlo ei hedd
Oedd dy wledd hyfryd;
Ond pan guddiai ei wynebpryd,
Yn wastad bydait mewn rhyw ofid.

12 Gwael a fuost yn y gwely,
A'th wedd egwan yn gwanychu;
Llawer gwaith i'th welais yno
Yn dra llwythog yn och'neidio;
Blodau natur oedd yn gwywo,
Ond dy ysbryd yn adfywio:
Angeu du, gelyn cry',
Oedd yn hŷ yno.
Arnat ti yn dechreu gweithio,
Nes oedd sylfaeni'r tŷ yn siglo.

13 Ond o'r diwedd daeth yr oriau
I ti orphen ar dy siwrnai,
A myn'd i gwrdd â'r gelyn ola',
Lle nad oes arfau i ryfela:
Ond rhyfedd elw oedd marwolaeth,
Am fod Crist yn fyw it' eilwaith:
Dros brydnawn irad iawn
Arosodd wylofain,
Daeth y bore hardd drachefen;
Byth ni chlywir di yn ochain.

14 Beth a dal in' wylo dagrau
With fyfyrio dy fyn'd adre'?
Ni wela'i mwy o'th wyneb gweddus,
Ac ni chlywa'i'th lais cariadus
Yn fy annog i ddiwygio,
A gadael fy ynfydrwydd heibio;
Pan bawn i'n ffol yn myn'd ar ol
Bydol wrth-ddrychau,
Ti'm cynghorit hwyr a bore
I 'mo'yn yn mhell am well trysorau.

15 Dywed pa gyfeillion newydd
A gefaist yn y byd tragywydd?
A weli neb y'mhlith nefolion
A geraist yma yn dy galon?
Ac aeth yn lân o'th fla'n flyneddau,
Yn iach uwch nen i ben eu siwrnai?
Ti ge'st fraint gydâ'r saint,
Rhyfedd faint hóno!
Sef cael gorphwys lle nas gallo
Neb gelynion mwy dy flino.

16 A wel'd di yna'r dyrfa ddedwydd
Y rhai a rifodd y Dyfeinydd?
Pedair mil a saith ugain-mil
Oedd y rhai'n i'w cyfri'n gynnil,
A ddaeth trwy ras i'r ddinas ddiogel,
Maes o lwythau meibion *Isr'el;*
Dyna'r llu santaidd sy'
Fry mewn llawenydd,
Gydâ'r O'n ar Seion fynydd,
Ac yn eu genau ganiad newydd.

17 A wel'd di yna dyrfa heb hòno,
Na ddichon tafod byth eu rhifo,
Wedi d'od o amryw leoedd,
Pob rhyw bobloedd, llwythau ac ieith-
Y rhai a brynwyd o blith dynion, [oedd,
Yn hardd eu gwedd mewn gynau gwynion
Ger bron yr O'n, heb ddim sôn
Am bo'n na griddfan,
Y rhai o'r cystudd mawr ddaeth allan?
Ai un o'r rhei'ny wyt ti'th hunan?

18 D'wed pa ryfedd ryw ragoriaeth,
A weli yn y parthau perffaith?
Yn y Seion orfoleddus,
Ar y Seion filwriaethus?
A pha ryw hynod wych wasanaeth,
A ge'st yn ngwlad dy etifeddiaeth?
A pha ryw wledd, hwyl a hedd,
Anrhydedd a phurdeb?
A pha ganiadau mewn cytundeb,
Sydd yn ardaloedd anfarwoldeb?

19 *Att.* " Fy mrawd, 'does rhyngof fawr cyfeillach
A neb rhyw ddaearolion mwyach;
Llyncwyd pob perthynas gnawdol
Gan y Bywyd mawr trag'wyddol;
Ni all tafod marwol byth fynegu
Y filfed ran a wela'i heddy'!
Ce's trwy ddrych, gweddaidd gwych,
I edrych o Nebo,
Ond mwynhad yn mhell aeth heibio
I ddim a ddarfu im' obeithio.

20 " Dedwydd yw y rhai wahoddwyd
I neithior hardd yr Oen a laddwyd,
Ac a dderbynir mewn mawr urddas
I-mewn i 'stafell y briodas;
Llefa llawer y pryd hyny,
Arglwydd, Arglwydd, agor i ni,
Na fu erioed dan ei nod,
Yn dyfod fel defaid,
Yna'r Bugail mawr bendigaid,
A'u diarddela fel dyeithriaid.

21 "Gwir fod ffrwythau dyffryn Escol,
Ar y ffordd yn dda rhagorol;
Er mai 'chydig ar drostanau,
O'wn i'n gyrhaedd ar y gorau;
Ond pan ddaethum mewn i'r Bywyd,
I fedi o ffrwythau'r tiroedd hyfryd,
Sypiau rhad Canaan wlad
Sydd yma'n wastadol,
Yn y Swper mawr trag'wyddol,
Clywaist fi yno yn eu canmol.

22 "O! fy mrawd yn mhob cyn'lleidfa,
Cymmysg bobol welais yna;
Lle bai'r canu mwyaf croyw,
Llais dyeithriaid fyddai yn hwnw;
A phan byddem yn cymuno,
Judas fyddai'n rhyw-le yno;
Calon ddu, dyna fu,
Yn maeddu yn wastad.
Ond yn awr ar dir fy Ngheidwad,
Nid oes gulni yn fy ngharîad!

23 "Braint yn nyffryn Bacca chwerw
Yw cael y llynoedd wedi eu llanw;
A chael profi'r Pren perciddia,
Yn melusu dyfroedd Mara;
Dyma sugnodd fy serchiadau,
O hyd trwy fyd o orthrymderau;
Gwel'd o'm blaen, er dw'r a thân,
Yr hafan ddymunol,
Gwlad fy ngenedigaeth ddwyfol,
Tre fy nhitigfan yn drag'wyddol.

24 "Pan o'wn yn croesi cras fynyddau,
Da eu defnydd oedd y dafnau,
Gefais gan fy Mhrynwr perffaith,
I loni'm henaid ar ei ymdaith;
Ond 'nawr 'rwy'n yfed yn ddiattal,
O'r dyfroedd gloyw fel y grisial,
Llawn ryddhad, trwy y gwa'd,
Wy'n wastad yn brofi,
Ac heb gwyno mwy am gulni,
Na chalon galed byth ond hyny.

25 "Iddo ef yr hwn a'n carodd,
Ac yn ei waed ei hun a'n golchodd!
Yn lân oddiwrth halogrwydd pechod,
Ac euogrwydd ein cydwybod;
Ac a'n prynodd trwy farwolaeth
Yn etifeddion iechydwriaeth;
I Fab Duw, ein Prynwr gwiw,
B'o bob rhyw anrhydedd:
Dyma sylwedd manol mwynaidd,
Y gynghanedd gân ddiddiwedd.

26 "'Does arna'i newyn mwy na syched,
Na dim dagrau'n llanw'm llygaid;
Ond bwyta ac yfed mewn modd addas
Gydâ'm Mhriod yn ei deyrnas:
Profi ei hedd a gwerth ei haeddiant,
Gorfoleddu am faddeuant;
Yfed gwin per ei rin,
Heb brinder un amser,
Dyma'r sypiau sy'n y swper,
Hyfryd hir ar dir uchelder.

27 "'Rwy' yma 'nawr yn cyfeillachu,
A'r Patriarchiaid a'r Proffwydi;
Apostolion a merthyron,
A llu aneirif o angelion!
Ond sylwedd fy nedwyddwch hynod
Yw bod yn agos at fy Mhriod:
Dihuno wnes, yna ces,
A'i ddelw fy ngwisgo;
Nefoedd im' yw'r olwg arno,
A bod yn gyffelyb iddo!"

28 Ffarwel weddaidd fwynaidd forwyn,
Llawenycha yn dy Frenin,
Mae'r meddyliau dy fyn'd adre'
Yn orfoledd i mi weithiau;
Wrth feddwl am elynion newydd,
Sydd yma o hyd yn myd y cystudd,
A rhyw gro's, ddydd a nos,
Yn aros yn rhyw le,
Tithau hedaist i'r trigfanau
Sydd uwchlaw cyrhaedd temptasiynau.

29 Nac achwyn mwy na chlwy' na chlefyd
Nac unrhyw gystudd yn dy Ysbryd;
Na hudoliaethau gwaetha'r gelyn,
Na chorff o lygredd yn dy ddilyn:
Na rhodio mwy heb lewyrch hyfryd,
Wyneb siriol dy Anwylyd;
Pan aethost fry i blith y llu,
Sydd yna'n disgleirio,
Ofon angau aeth yn ango',
Yn y wlad 'rwyt ti'n preswylio.

30 Bellach *Nani* 'rwy'n dystewi,
Ni chaf yma mwy dy gwmp'ni;
Ffarwel cyd-ddarllain, cyd-ymddyddan,
Ffarwel cyd-gerdded tuâ'r Ganaan,
Ffarwel cyd-wrando, cyd-weddio,
Ffarwel mwyach gyd ymdeimlo;
Ffarwel chwa'r, weddaidd wâr,
Gyfeillgar gariadus;
Ffarwel i ti yn alarus,
Ffarwel etto'n orfoleddus.

31 Un fil saith cant pedwar ugain,
Pedair ragor medd gwyr Brydain,
Oedd oedran hardd ein Harglwydd hynod
Er pan ddaeth e' i wisgo dyndod;
Pump ar hugain ydoedd hithau,
Pan ei dodwyd gydâ'i thadau:
Pridd i'r pridd ro'wd yn nghudd,
Heb gystudd na chwyno;
Wrth Bant-y-Celyn ca'dd ei chuddio,
Hi g'od yn anllygredig etto.

DIWEDD.

J. Evans, Argraffydd, Caerfyrddin.